

Collegebericht

Zaaknummer : 1198253
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Collegevergadering: 25 juli 2023

Onderwerp

Collegebericht: resultaten verbeterplan Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Inleiding

Met dit bericht word u geïnformeerd over de resultaten van het regionale verbeterplan Jeugdbescherming en Jeugdreclassering.

De missie van Noord-Holland is om kwetsbare kinderen, jongeren en gezinnen de best mogelijke zorg en ondersteuning te bieden. Met goede samenwerking tussen alle betrokken partijen. Deze missie is ontstaan vanwege het hoge aantal jongeren in Noord-Holland dat wacht op passende hulp. Dit staat in het inspectierapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' uit 2019.

Sinds juli 2021 stonden de jeugdhulpregio's in Noord-Holland onder Interbestuurlijk Toezicht (IBT). Het ging om toezicht op de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Dat is verplichte hulp die een rechter kan opleggen aan het gezin. Deze jeugdbescherming- en jeugdreclasseringsmaatregelen voeren gecertificeerde instellingen (GI's) voor ons uit. De oorspronkelijke reden voor het IBT was dat de inspecties constateerden dat niet alle jeugdigen met een jeugdbeschermingsmaatregel tijdig passende hulp kregen. De ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Justitie en Veiligheid (JenV) besloten begin dit jaar om het IBT te beëindigen en is het Verbeterplan NW4 – GI3 Jeugdbescherming en Jeugdreclassering opgesteld.

Als onderdeel van het Verbeterplan NW4 – GI3 is de samenwerking tussen gemeenten en de Gecertificeerde Instellingen (GI's) verbeterd. GI's zijn organisaties die jeugdbescherming en jeugdreclassering bieden. De verbeterde samenwerking heeft positieve resultaten opgeleverd.

In dit collegebericht leest u wat de regio heeft gedaan om te zorgen dat kwetsbare kinderen tijdige en passende zorg krijgen. Eerst wordt de context toegelicht. Dan de huidige relatie met de rijksoverheid. Vervolgens de acties die de regio in 2021 ondernam.

Context: Hervorming jeugdzorg is noodzakelijk

Iedereen is het erover eens dat er dringend hervormingen nodig zijn in de jeugdzorg. Verschillende rapporten en studies laten ernstige knelpunten zien. De basisvoorzieningen voor jongeren en hun

gezinnen zijn niet overal op orde (zoals huisvesting, inkomen, passend onderwijs, geestelijke gezondheidszorgproblemen van ouders). Vaak krijgen jongeren en gezinnen de hulp die ze nodig hebben te laat. Ook is voor kinderen met complexe of gespecialiseerde problemen passende hulp niet voldoende beschikbaar. Verder besteden professionals veel tijd aan administratieve processen, terwijl ze die tijd liever besteden aan het helpen van jongeren. Bovendien is de definitie van jeugdhulp niet concreet. Hierdoor stijgt de vraag. Blijven kosten hoog, of nemen zelfs toe. Ook is er een gebrek aan werknemers. Op landelijk niveau wordt gewerkt aan een Hervormingsagenda. Deze agenda benadrukt dat zowel de overheid als gemeenten maatregelen moeten nemen om de kwaliteit van de jeugdzorg te verbeteren en het systeem financieel houdbaar te maken.

Belangrijke ontwikkelingen in de relatie met het rijk

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) bracht op 14 februari 2023 alle regio's op de hoogte van het beëindigen van het interbestuurlijk toezicht (IBT). Op 13 april was het eerste monitoringsoverleg op beleidsniveau met betrokken ministeries. Het gesprek ging over het aantal mensen dat wacht op gespecialiseerde jeugdhulp. En hoe we ervoor zorgen dat formulieren en werkwijzen beter bij elkaar passen (harmonisatie).

Duidelijk werd dat alle regio's nog steeds veel inspanningen leveren om het aantal wachtenden te verminderen. Maar dat er nog steeds sprake is van een tekort. In de regio Noord-Holland en de regio Amsterdam is met de Gecertificeerde Instellingen gesproken over het harmoniseren van formulieren en werkwijzen. We streven naar één landelijk aanmeldingsformulier voor gespecialiseerde jeugdhulp. Het doel is het verlichten van administratieve lasten.

Maatregelen

Vanaf 2019 zien de inspecties dat GI's niet langer slagen om aan elk kind met een maatregel tijdig een vaste jeugdbeschermer te koppelen, die met het gezin aan de slag gaat om tot een goed plan te komen. Hieruit volgend is door de gemeenten en gecertificeerde instellingen een verbeterplan opgesteld, waarin acties zijn ondernomen op vier deelprojecten. In onderstaand schema ziet u hoe de verschillende onderdelen bijdragen aan het realiseren van onze missie.

Maatregelen	Deelprojecten			
	Arbeidsvreugde	Echtscheidingen	RET	Zorgmakelaar
Verstevigen samenwerken GI en Gemeenten	X	X	X	X
Vereenvoudigen/ versnellen van de route naar zorg	X	X		X
Bevorderen van Deskundigheid m.b.t. echtscheidingen		X		X
Verbinden van sociale voorveld met GI3		X		X
Administratieve lastenverlichting	X			X
Aantrekken en behouden van jeugdbeschermers	X			X
Harmoniseren van processen			X	X
Signaleren van knelpunten/lacunes in het zorgaanbod		X	X	X
WachtlIJstverkortIng		X		X
Zichtbaarheid van alternatieve vormen van hulp		X	X	X
Escaleren van vastgelopen complexe zaken			X	
Administratieve ondersteuning	X			

1. Echtscheidingen

We willen voorkomen dat jongeren betrokken raken bij jeugdbescherming. We willen daarom kennis en methoden vanuit de GI's delen met professionals die te maken hebben met complexe echtscheidingen. In elke zorgregio van de NW4¹ is een persoon die daarin gespecialiseerd is. Tijdens bijeenkomsten delen zij hun ervaringen. Dat helpt professionals om beter om te kunnen gaan met gezinnen in complexe echtscheidingssituaties. En om samen passende preventieve hulp te verkennen. Samen met de GI's en zorgmakelaars wordt gekeken naar een vroegtijdige inzet van ondersteuning. Door met elkaar in gesprek te gaan en elkaar te ontmoeten, ontstaat er een lerend netwerk. Dit heeft geleid tot een versterkte positie en een betere samenwerking in het netwerk wat betreft complexe echtscheidingen. Denk aan deskundigheidstrainingen voor het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en het Sociaal Wijkteam, verzorgd door de GI's en Veilig Thuis. Ook heeft dit geleid tot het gebruik van het scheidingsplein binnen NW4. Scheidingsplein.nl is een informatief platform waar (ex)partners, jongeren/kinderen, betrokkenen en professionals kunnen zien hoe de hulp in hun gemeente is geregeld.

2. Verder ontwikkelen van Regionale Expertteams (RET's)

Een RET is een vast team van jeugdzorgexperts per regio. Dit team richt zich op het vinden van oplossingen voor complexe hulpvragen. Jeugdbeschermers kunnen de RET-teams raadplegen en vastgelopen en/of complexe individuele casuïstiek inbrengen. De experts denken mee. Zo wordt een gedragen besluit genomen en komt er een oplossing op maat.

In opdracht van de Stuurgroep Bovenregionale Jeugdhulp (BORN) Noord-Holland is een projectleider aangesteld. De projectleider heeft de taak om de RET's verder te ontwikkelen en te harmoniseren. Daarnaast onderzoeken we hoe het gebruik van de RET's door de GI's beter kan. Denk hierbij aan uniforme formulieren bij de RET's, met als doel een slimmere en snellere samenwerking.

3. Zorgmakelaars

Op 1 februari 2023 zijn twee zorgmakelaars gestart. Zorgmakelaars bieden hulp en ondersteuning in zaken waarbij geen sprake is van complexe problematiek zoals bij het RET, maar waar om verschillende redenen de benodigde hulpverlening niet tijdig kan starten. De zorgmakelaar is een brug tussen de gemeenten en de GI's. Door te werken aan een betere samenwerking tussen gemeenten en GI's kunnen we efficiënter gebruik maken van het huidige jeugdhulpaanbod. En sneller hulp bieden. Zorgmakelaars signaleren ook eventuele tekorten in het aanbod. Ook werken zij aan een beter dekkend zorglandschap.

De zorgmakelaars zijn voor een jaar aangesteld. Er wordt nu al nagedacht over hoe hun toegevoegde waarde gewaarborgd kan worden. In deze eerste fase hebben ze een analyse gemaakt van de huidige stand van zaken. Ze merkten op dat het ingekochte aanbod niet voldoende is. En dat lange wachttijden ontstaan door gebrekkige samenwerking en verschillende regelingen. De rest van het jaar richten zij zich vooral op het op de agenda krijgen en oplossen van deze knelpunten.

---

¹ Noord West 4 regio's; Kop van Noord-Holland, Noord-Kennemerland, IJmond en Zuid-Kennemerland.
pagina 3 van 4

4. Arbeidsvreugde – Minder Administratieve lasten

Er is veel personeelstekort door krapte op de arbeidsmarkt. En het negatieve imago van werken in de zorg in de media. Door het personeelstekort is de werkdruk hoog. Doel is het personeelstekort en de werkdruk te verminderen. GI's deden daarvoor het volgende:

- Inzetten op functiedifferentiatie. Teamondersteuners en ondersteunende jeugdbeschermers nemen veel administratieve taken over van de jeugdbeschermer. De jeugdbeschermer kan zich zo richten op zijn/haar kerntaken.
- Gesprekken met onder andere gemeenten voeren over het verder vereenvoudigen van administratieve lasten. Binnen de regio waar de GI's actief zijn, bestaan veel verschillende formulieren en processen wat niet handig werkt.

Door bovenstaande te doen daalden de uitgaven in 2022 ten opzichte van voorgaande jaren. Dit is een landelijke trend. De budgetten voor jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen zijn in 2022 met 7,6% verhoogd door de vier regio's naar het landelijk gemiddelde tarief, na luiden van de noodklok. En aangevuld met bijzondere pupilkosten en indexering. Dankzij de tariefverhoging per maatregel en de inzet via het project arbeidsvreugde hebben de Jeugd- en Gezinsbeschermers een gemiddelde caseload van 1:15 kinderen.

Op dit moment wordt er onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van een landelijk minimum tarief per maatregel. Op dit moment verschillen tarieven tussen gemeente. Deze onderzoeken zijn op 1 juli afgerond. Gemeenten, GI's en de overheid voeren gesprekken over de implementatie van een mogelijk landelijk tarief. Dit gebeurt via de accounthoudende regio's, in ons geval Amsterdam en Alkmaar.

Conclusie

De afgelopen jaren hebben gemeenten en GI's gezamenlijk actie ondernomen om de missie en bijbehorende doelstellingen te behalen. De samenwerking tussen gemeenten en GI's is sterk verbeterd. Men weet elkaar steeds beter te vinden. Geen enkele partij of professional kan de noodzakelijke veranderingen alleen tot stand brengen. En er is tijd nodig voor de effecten van de acties en betere samenwerking voor iedereen zichtbaar zijn. Maar de regio is blij dat er heel belangrijke stappen zijn gezet om kwetsbare kinderen de best mogelijke zorg en hulp te bieden. De landelijke Hervormingsagenda stimuleert deze positieve ontwikkeling verder.